

Riktlinjer för samspelet mellan kommunen och den ideella sektorn

Foto: Håkan Falk

Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för samspelet mellan kommunen och den ideella sektorn. Riktlinjerna gäller för alla kommunala verksamheter och ska vara ett stöd då ideella föreningar och enskilda personer erbjuder sig göra insatser vid en kommunal enhet. De ideella insatserna ska inte ersätta det arbete som kommunens anställda gör utan vara ett komplement till samhällets tjänster.

I vissa fall driver föreningar verksamheter på kommunens uppdrag. Vid sådana tillfällen gäller inte dessa riktlinjer.

Frivilligcentralen kontaktpunkt

Frivilligcentralen på Brunnsgratan 9 i Jönköping, är en kontaktpunkt mellan människor som önskar göra frivilliga insatser och de som önskar få hjälp av frivilliga.

Oavlönat

Ideella insatser är oavlönade. Ingen form av ersättning eller arvode utgår. Det gäller i princip även för transportkostnader o. dyl.

Den som utför ett frivilliguppdrag har inte rätt att ta emot pengar eller gåvor av brukare. Samma regler gäller för frivilligarbetare som för anställd personal. De ideellt arbetande omfattas av kommunens försäkringar, såväl olycksfallsförsäkring som ansvarsförsäkring. En kontaktperson i försäkringsfrågor finns på varje förvaltning.

Skriftlig överenskommelse

Den enskilda verksamheten och föreningen eller den ideellt arbetande ska kortfattat dokumentera vad uppdraget går ut på och villkoren för samarbetet.

Dokumentationen skrivs under av respektive part. Dokumentationen bör innehålla uppgifter om den ideelles personuppgifter, insatser som ska utföras, vilken tid det gäller, kontaktperson i verksamheten, att den ideelle informerats om etik och annat som gäller specifikt för verksamheten.

Överenskommelsen är inte ett avtal om arbetsinsatser. Här är det frågan om ideella insatser och inget anställningsförhållande. Ett uppdrag kan avbrytas om någon av parterna så önskar.

Tystnadsförsäkringen

Tystnadsförsäkringen gäller. En sådan försäkringen är en överenskommelse om att man inte yppar något som rör en enskilds situation till andra. Föreningen ansvarar för att dess medlemmar avger tystnadsförsäkringen då det bedöms vara nödvändigt. När det ideella arbetet inte sker inom ramen för en förening är det den kommunala enheten som ansvarar för att tystnadsförsäkringen avges när det bedöms vara nödvändigt.

Ideellt initiativ

Det är alltid den ideella sektorn som ska ta initiativ till ideella insatser. Kommunen kan dock informera om var det finns möjlighet till ideella insatser.

Det ideella arbetet ska utgå från behovet hos den som blir erbjuden insatser.

Exempel på insatser kan vara läsning av böcker och tidningar, promenader och utevistelse, kulturaktiviteter, läxläsning, m.m.

Verksamhetschefen eller annan ansvarig i kommunen ska höra med dem som berörs för att få deras förslag på vilka ideella insatser som kan göras och deras inställning till att ideellt arbetande engageras.

En grupp av ideella kan gemensamt ta ansvar för en viss aktivitet. En enskild kan göra en mer personlig insats. Berörd verksamhetschef ska vara delaktig.

Demokratiska föreningar

De föreningar som utför ideella insatser ska präglas av demokratiska värderingar.

Föreningen ansvarar för de medlemmar som engageras i samarbetet och att de är lämpliga. Om de ideella insatserna sker genom föreningen är det föreningen som genomför introduktionen. Föreningen ska också överväga och planera olika utbildningsinsatser.

Gränsdragning

De ideella insatserna ska inte ersätta det arbete som kommunens anställda gör utan vara ett komplement. Varje förvaltning och verksamhet avgör var gränsen går mellan de ideella insatserna och professionen och vilka insatserna ska vara. Aktuell Verksamhets- och investeringsplan är avgörande tillsammans med det som är kommunens ansvar enligt gällande lagar och regler.

Förankring

All kommunal verksamhet ska ha en öppen attityd till ideella insatser.

Frivilligarbetarna ska känna sig välkomna och respekterade och ska på lämpligt sätt bli delaktiga i verksamheten. En eller flera kontaktpersoner ska utses till dem.

Innan en kommunal verksamhet tar emot ideellt arbetande ska man fråga sig om det finns några nackdelar eller risker och vad som i så fall kan göras för att minska riskerna.

De ideella insatserna förutsätter delaktighet och förankring hos personalen. Förankring ska ske vid dokumenterade arbetsplatsträffar, med den facklige kontaktpersonen eller i den lokala samverkansgruppen.

Information ska också lämnas om det finns brukarråd eller liknande.

Lämplighetsprövning

Den kommunala verksamhet som startar ett samarbete med en förening ska försäkra sig om att de som engageras kan bedömas lämpliga och har den erfarenhet som krävs för insatserna.

Då en enskild person vill arbeta ideellt ska den kommunala verksamheten ta reda på om personen är lämplig och ge en fyllig information om vad som krävs. Lämplighetsprövningen görs via intervju och referenstagning. Den ideelle ska uppge två personer som referenter. De ska känna den ideelle väl men inte stå i nära vänskapsrelation.

De verksamheter som kräver registerutdrag av anställda ska också kräva att ideella lämnar in sådant till kommunen.

Foton: Smålandsbilder AB

Kommunal introduktion

Om det är enskilda som utför de ideella insatserna så ansvarar den kommunala enheten för introduktionen. Introduktionen ska handla om vad det innebär att vara ideellt arbetande, skillnaden mellan anställd och ideellt arbetande, etik och bemötande, vad som får och inte får göras, det goda samtalet, tystnadsförsäkringen, försäkringsfrågor, den kommunala organisationen och verksamheten i stort.

Introduktionen ska också ge kunskaper om den verksamhet där den ideelle ska verka. Den delen av introduktionen genomförs på arbetsplatsen.

Minst en gång per år ska de ideellt arbetande få någon form av uppmuntran.

Den enhet som tar emot en ideellt arbetande kan få stöd och vägledning av kommunanställda som har erfarenhet från ideella insatser.

Redovisning

Vid årets slut ska den förening som utför en ideell insats lämna en enkel redovisning eller verksamhetsberättelse över de aktiviteter som gjorts under året. Mottagare är verksamhetschefen eller motsvarande.

Vad gäller om den ideellt arbetande har ersättning från försäkringskassan, arbetsförmedlingen eller kommunen?

Om den ideellt arbetande får ersättning från försäkringskassan, arbetsförmedlingen eller inom försörjningsstödet ska samråd ske om hur det ideella uppdraget kan fortsätta samtidigt som man uppfyller de åtaganden som gäller för att få ersättning.

STADSKONTORET

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern